

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/39/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6717208167
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Podhorová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6717208167.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Podhorovej a sudkýň JUDr. Evy Dzúrikovej a JUDr. Anny Snopčokovej, v spore žalobcu 1/ E. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom A. L. 3, XXX XX I., žalobcu 2/ I. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. rad XX, XXX XX Krupina, obaja zastúpení JUDr. Jánom Krnáčom, advokátom, so sídlom Advokátskej kancelárie Nám. SNP 70/36, 960 01 Zvolen, IČO: 37 894 692, proti žalovanému 1/ SAD Zvolen a. s., so sídlom Balkán 53, 960 01 Zvolen, IČO: 36 004 928, žalovanému 2/ Slovenská autobusová doprava Zvolen, akciová spoločnosť, so sídlom Balkán 53, 960 95 Zvolen, IČO: 36 054 666, zastúpený Advokátskou kanceláriou GABE-BB, s. r. o., so sídlom Profesora Sáru 3873/44, Banská Bystrica, IČO: 36 855 936, o náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 30.000,- Eur, o odvolaní žalobcovi 1/, 2/ a žalovaného 2/ proti rozsudku Okresného súdu Zvolen, č. k. 12C/17/2017-242 zo dňa 26. októbra 2018, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v napadnutom výroku II., III., V. z r u š u j e a v tomto rozsahu vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Zvolen ako súd prvej inštancie (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom výrokom I. zastavil konanie voči žalovanému 1/, výrokom II. uložil žalovanému 2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15.000,- Eur do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia, výrokom III. uložil žalovanému 2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi 2/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15.000,- Eur do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia, výrokom IV. rozhodol, že žalovanému 1/ náhradu trov konania voči žalobcom 1/ a 2/ nepriznáva, výrokom V. priznal žalobcom 1/ a 2/ právo na náhradu trov konania voči žalovanému 2/ v rozsahu 100 %. Predmetom sporu bol uplatnený nárok žalobcov 1/, 2/ pôvodne voči žalovanému 1/ na náhradu nemajetkovej ujmy (každý vo výške 15.000,- Eur), ktorú utrpeli ako pozostalí synovia po D. H., ktorá zomrela pri dopravnej nehode, spôsobenej vodičom žalovaného 2/. Následne žalobcovia požiadali o pristúpenie ďalšieho subjektu do konania, a to žalovaného 2/, o ktorom súd rozhodol uznesením zo dňa 28. 05. 2018 tak, že ho pripustil do konania na strane žalovaného ako žalovaného 2/. Po späťvzatí žaloby voči žalovanému 1/ na pojednávaní dňa 26. 10. 2018 (so súhlasom žalovaného 1/) došlo k zastaveniu konania voči žalovanému 1/. Ako prvú spornú otázku riešil súd prvej inštancie pasívnu legitímáciu žalovaného 2/. Po vykonaní dokazovania dospel k záveru, že žalovaný 2/ je pasívne vecne legitimovaný ako prevádzkovateľ a zamestnávateľ vodiča motorového vozidla, ktorý zapríčinil dopravnú nehodu, v dôsledku ktorej došlo k úmrtiu matky žalobcov a za ktorú bol aj odsúdený v trestnom konaní za spáchaný prečin všeobecného ohrozenia podľa § 285 ods. 1, 2, 3, písm. a), b), ods. 4 Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona, prečin ublíženia na zdraví podľa § 158 Trestného zákona, odsúdený bol na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 3 roky nepodmienečne, s trestom s minimálnym stupňom stráženia a trestom zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel v trvaní 4 roky. Okresný súd vychádzal z uplatneného práva podľa § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka za použitia ust. § 853 Občianskeho zákonníka, vychádzajúc zo záveru, že právnym vzťahom zodpovednosti za nemajetkovú ujmu spôsobenú na osobnostných právach fyzickej osoby sú obsahom a účelom najbližšie právne vzťahy

zodpovednosti za majetkovú škodu spôsobenú v majetkovej sfére poškodeného, upravené v ust. § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka. Poukázal pritom aj na relevantnú judikatúru (okrem iných napr. na rozhodnutie ÚS SR z 23. augusta 2007, sp. zn. I.ÚS 137/07, podľa ktorého „podľa všeobecných ustanovení občianskeho hmotného práva je otázka zodpovednosti za škodu /vrátane zodpovednosti za nemajetkovú ujmu/ konštituovaná tak, že za škodu, resp. za ujmu zodpovedá ten, kto ju spôsobil, pričom v prípade škody, resp. ujmy spôsobenej právnickou osobou ide o činnosť tých fyzických osôb, ktoré právnická osoba na túto činnosť použila /§ 420 ako aj § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka/“). S poukazom na ust. § 420 ods. 2 a § 427 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka vyriešil túto otázku tak, že poškodenému zodpovedá prevádzkovateľ vozidla, pretože ide o škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, zodpovedá tiež za nemajetkovú ujmu spôsobenú na chránených osobnostných právach fyzickej osobe (s poukazom na rozhodnutie NS SR, sp. zn. 3Cdo/228/2012 z 26. 09. 2013).

2. Pretože vozidlo, ktorým došlo k uvedenej ujme, nebolo vo vlastníctve žalovaného 2/, tento ho mal v nájme na základe leasingovej zmluvy uzavretej s prenajímateľom a vlastníkom tohto vozidla - leasingovou spoločnosťou UniCredit Leasing Slovakia, a. s., bolo potrebné vyriešiť otázku prevádzateľa podľa § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Dospel k záveru, že za okolností prejednávanej veci treba za pôvodcu žalobcami tvrdeného zásahu do ich osobnostných práv považovať práve žalovaného 2/. Po skutkovej stránke bolo pre tento záver súdu rozhodujúce, že k úmrtiu D. H. došlo konaním vodiča autobusu N. J., ktorý bol v rozhodnom čase zamestnancom žalovaného 2/ a dopravnú nehodu spôsobil pri výkone jeho práce vodiča autobusu. Prevádzkovateľom (prevádzateľom) vozidla bol v čase dopravnej nehody práve žalovaný 2/. Podľa § 427 ods. 1 OZ zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou prevádzky osoby, ktoré vykonávajú dopravu; teda nie vlastník dopravného prostriedku, ale osoba, ktorá použitím dopravného prostriedku vykonáva dopravu. UniCredit Leasing Slovakia, a. s. nevykonáva dopravu osôb ani tovaru, ani ju nikdy nevykonával. V tejto súvislosti poukázal súd aj na to, že v prípade škôd vzniknutých tretím osobám v súvislosti s prevádzkou predmetu leasingu bol leasingový nájomca povinný ihneď urobiť všetky opatrenia, vrátane tých, ktoré by inak bol povinný urobiť UniCredit Leasing Slovakia, a. s., aby nároky, hlavne nároky na poistné plnenie zostali zachované a škody spôsobené tretím osobám boli čo najnižšie a pokiaľ by z akýchkoľvek dôvodov neboli škody úplne alebo sčasti uhradené a uhradiť by ich bol podľa zákona povinný UniCredit Leasing Slovakia, a. s., bol leasingový nájomca povinný takúto škodu UniCredit Leasing Slovakia, a. s., na základe platobného dokladu uhradiť. Rovnako je z leasingovej zmluvy zrejmé, že leasingový nájomca bol povinný dojednať povinné zmluvné poistenie a havarijné poistenie a bol povinný poistné platiť, pričom poistenie síce bolo platené spolu s leasingovými splátkami, avšak oddelene od platieb nájomného.

3. Prípadná spoluzodpovednosť zo strany poškodenej zistená nebola, rovnako nebola zistená ani spoluzodpovednosť vodiča druhého motorového vozidla, s ktorým došlo ku kolízii.

4. Súd tak skonštatoval, že smrť matky žalobcov pri dopravnej nehode bola neoprávneným zásahom do práva fyzickej osoby na súkromný a rodinný život. Pri úvahách a primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch poukázal súd na nevyhnutnosť prihliadať k samotnému účelu a funkcii tohto inštitútu pri ochrane osobnosti, kde miera zavinenia pôvodcu zásahu je spoluurčujúcim a jedným z určujúcich hľadísk pre určenie výšky náhrady. Súd poukázal na potrebu skúmať aj ďalšie konkrétne okolnosti každého prípadu, najmä zhodnotiť postoj osoby zodpovednej k spôsobenej škode, ako aj jeho majetkové pomery, na strane poškodeného skúmať intenzitu vzťahu žalobcov k zomrelej, vek zomrelej a pozostalých, otázku hmotnej závislosti pozostalého k zomrelej osobe, prípadne poskytnutie inej satisfakcie s tým, že kľúčovou zostáva kvalita vzájomného vzťahu žalobcu k zosnulej osobe. Po vykonaní dokazovania k tejto otázke, najmä výsluchom žalobcov a výsluchom svedkyne V. Y. súd považoval za preukázané, že vzťah žalobcu 1/ s nebohú matkou bol veľmi blízky, boli v každodennom kontakte, navzájom si pomáhali a existovalo medzi nimi silné citové puto. Vzájomný rodinný vzťah medzi nimi možno hodnotiť ako nadštandardný. V čase tragickej udalosti žalobca 1/ býval v dome zosnulej matky, boli v dennom kontakte a zosnulá D. H. synovi intenzívne pomáhala. Smrť matky žalobca 1/ stále veľmi negatívne prežíva. Pokiaľ ide o vzťah zosnulej matky k žalobcovi 2/, svedkyňa uviedla a súd považoval za preukázané z tohto dôkazu, že vzťah s nebohú matkou mal veľmi blízky, tiež ho možno hodnotiť ako nadštandardný a pretrval až do času tragickeho úmrtia matky. Išlo o harmonickú rodinu, matka poskytovala synom značnú psychickú podporu v neľahkom čase, obaja žalobcovia tragicke úmrtie matky prežívali veľmi ťažko.

5. Pri určení výšky náhrady uviedol súd, že zohľadnil skutočnosť, že sa vodič N. Šulc neospravedlnil pozostalým. Žalovaný 2/ pritom tvrdil, že sa im ospravedlnil a čin oľutoval. Súd tak ustálil, že „Konanie vodiča žalovaného 2/, ktorým došlo k násilnému pretrhnutiu väzieb žalobcov so zosnulou matkou, predstavuje neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcov a boli splnené predpoklady pre priznanie ochrany osobnostným právam žalobcov v zmysle ust. § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Prihliadol na okolnosti dopravnej nehody, na to, ako boli ustálené v trestnom konaní, podľa ktorých k protiprávnemu konaniu došlo ako k všeobecnému ohrozeniu. Vodič išiel rýchlosťou 20 km/1 hod., nebol pod vplyvom alkoholu, z toho dôvodu súd ustálil, že primeraná náhrada žalobcu 1/ je 15.000,- Eur voči žalovanému 2/ a žalobcu 2/ voči žalovanému 2/ 15.000,- Eur. Je nepochybné, že ľudský život je neoceniteľný, pretože každý jeden človek je jedinečný a je zrejme aj súdu, že strata, ktorá žalobcom zostane navždy nenahradená. Suma, ktorú súd priznal, je len zmiernenie majetkovej ujmy, ktorú v dôsledku tejto straty žalobcovia utrpeli.“ V závere súd konštatoval, že sa nemohol stotožniť s námietkou žalovaného 2/ o nedostatku pasívnej legitímácie s tým, že žalovaným by mal byť UniCredit Leasing Slovakia, a. s., keď v zmysle „citovaných predpisov je zodpovedným za nemajetkovú ujmu prevádzateľ dopravného prostriedku, nie leasingový prenajímateľ.“ Súd teda priznal žalovaným uplatnenú nemajetkovú ujmu, žalobe vyhovel v celom rozsahu, s prihliadnutím na sústrastný list žalovaného 2/ nepriznal žalobcom vyššiu nemajetkovú ujmu, navyš poukázal na viazanosť súdu petitom žaloby.

6. V odseku 60 napadnutého rozsudku súd uviedol: „Súd pri vyhlasovaní rozhodnutia pochybil pri zaväzovaní žalovaného 1/ na náhradu nemajetkovej ujmy. Z právnej logiky vyplýva, že voči žalovanému 1/ bolo konanie zastavené, preto nemohol byť žalovaný 1/ zaväzovaný na náhradu nemajetkovej ujmy. Súď výrok hneď opravil, došlo len k pochybeniu pri uvedení povinnej strany sporu, žalovaného 1/“.

7. O náhrade trov konania rozhodol súd s poukazom na ust. § 255 ods. 1 CSP, kde úspešným žalobcom priznal voči neúspešnému žalovanému 2/ náhradu trov konania a § 256 ods. 1, 2 CSP s tým, že žalobcovia síce procesne zavinili trovy zastaveného konania, pretože však žalovanému 1/ žiadne trovy nevznikli, tak mu náhradu trov konania nepriznal.

8. Rozsudok súdu prvej inštancie odvolaním napadli žalobcovia 1/, 2/ a tiež žalovaný 2/.

9. Žalobcovia 1/, 2/ namietali procesnoprávne pochybenia pri vyhlasovaní rozsudku a formálny nesúlad obsahu rozsudku ústne vyhláseného do zápisnice na pojednávaní dňa 26. 10. 2018 s jeho obsahom uvedeným v zápisnici z pojednávania zo dňa 26. 10. 2018 a znením písomného vyhotovenia rozsudku doručeného žalobcom 1/ a 2/. Poukázali na odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) a d) Civilného sporového poriadku, keďže súd prvej inštancie v označenej právnej veci pri verejnom vyhlásení rozsudku dňa 26. 10. 2018 vyniesol rozsudok, ktorého nesprávnosť sa snažil reparaovať na tomto pojednávaní procesne pochybným a nenáležitým spôsobom, pričom obsah rozsudku následne zaznamenaného v zápisnici z pojednávania a obsah písomne vyhotoveného rozsudku nekorešpondujú obsahu pôvodne vyneseneho (vyhláseného) rozsudku. Sudkyňa sa síce bezprostredne po vyhlásení rozsudku snažila zrejme pochybenie - nesprávnosť pri označení žalovaného subjektu pri II. výroku konvalidovať dodatočnou úpravou znenia tohto výroku, tento procesný postup pôsobil nezrozumiteľne a zmätočne, vyvoláva pochybnosti z hľadiska zákonnosti, osobitne z hľadiska práva strán na spravodlivý proces. Obdobne sa tak stalo pri vyhlasovaní výroku V., keď súd znenie tohto výroku opakovane korigoval, ktorá procesná situácia tiež vzbudzuje pochybnosti nad dodržaním procesných pravidiel pri vyhlasovaní tohto výroku. Procesná spornosť pri vyhlasovaní oboch označených výrokoch narúša aj právnu istotu, váhu a presvedčivosť rozsudku vo veci samej. V odôvodnení napadnutého rozsudku v bode 60. súd procesný stav vyhodnotil tak, že pri vyhlasovaní rozhodnutia pochybil pri zaväzovaní žalovaného 1/ na náhradu nemajetkovej ujmy s tým, že tento výrok hneď opravil, došlo len k pochybeniu pri uvedení povinnej strany sporu, žalovaného 1/. Žalobcovia aj z opatrnosti majú pochybnosti nad zákonnosťou procesného postupu súdu pri vyhlasovaní rozsudku a odstraňovaní pochybení vo vyhlásenom rozsudku, podali odvolanie, hoci po hmotnoprávnej stránke voči písomnému zneniu a odôvodneniu rozsudku výhrady nemajú a mohli by inak v spornej procesnej situácii zaujať alibistický postoj. Súď vo veci vykonal dokazovanie potom, keď právoplatne uznesením pripustil do konania vstup ďalšieho subjektu na strane žalovaného ako žalovaného 2/ a na pojednávaní dňa 26. 10. 2018 pripustil zmenu žaloby (petitu žaloby) a následne rozhodol o späťvzati žaloby voči žalovanému 1/. Po vykonaní dokazovania, na výsledkoch ktorého založil svoje rozhodnutie, riadnym a zákonným spôsobom odôvodnil rozsudok, tento žalobcovia z hmotnoprávneho hľadiska pokladajú za kompatibilný s rozhodovacou praxou súdov

SR a všeobecne záväznými právnymi predpismi. Adekvátne a preskúmateľne sa súd vysporiadal s otázkou vecnej pasívnej legitímácie žalovaného 2/ v bodoch 33. až 47. napadnutého rozhodnutia. Za opodstatnené a náležité považujú žalobcovia aj ustálenie hodnoty (výšky) nemajetkovej ujmy im prisúdenej a odôvodnenej v bodoch 55. až 59. Navrhujú odvolaciemu súdu, aby rozsudok vo výroku II. a V. zrušil a v tomto rozsahu vrátil vec súdu prvej inštancie na opätovné prejednanie a rozhodnutie. Uplatnili náhradu trov odvolacieho konania za podané odvolanie.

10. Žalovaný 2/ v odvolaní proti rozsudku s poukazom na ust. § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP uviedol, že podľa jeho názoru súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

11. K tvrdenému procesnému pochybeniu a k porušeniu práva na spravodlivý proces poukázal na zápisnicu z pojednávania zo dňa 26. 10. 2018, z ktorej vyplýva, že pred vyhlásením dokazovania za skončené bolo vykonané dokazovanie v rozsahu:

- oboznámenie s rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 3T/48/2017 zo dňa 10. 07. 2017,
- oboznámenie s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3To/117/2017 zo dňa 25. 10.2017,
- výpoveď svedkyne V. Y.,
- výpovede účastníkov, právneho zástupcu žalobcov a právnej zástupkyne žalovaného 2/.

Konajúci súd na pojednávaní konštatoval, že ostatné listinné doklady nemusia oboznamovať, nakoľko vždy boli ostatným stranám doručené. Žalovaný tvrdí, že zo strany konajúceho súdu ku dňu rozhodnutia vo veci samej neboli žalovanému 2/ doručené najzákladnejšie a najdôležitejšie listinné dôkazy a to prílohy k žalobe žalobcov (pretože mu bol doručený len samotný text žaloby), návrh žalobcov na pripustenie vstupu žalovaného 2/ do konania, návrh žalobcov na zmenu petitu žaloby a uznesenie o pripustení vstupu žalovaného 2/ do konania. Na túto skutočnosť žalovaný 2/ konajúci súd písomne upozornil podaním zo dňa 26.06.2018 a zároveň požiadal konajúci súd o doručenie týchto listinných dôkazov. Ku dňu rozhodnutia vo veci samej však tieto listinné dôkazy žalovanému 2/ doručené neboli. Vzhľadom na túto skutočnosť k vykonaniu listinných dôkazov v súlade s ust. § 204 CSP mohlo a malo dôjsť len a výlučne na pojednávaní prečítaním listiny alebo jej časti alebo oznámením jej obsahu. K tomuto však na pojednávaní nedošlo, čoho následkom je, že k vykonaniu dokazovania minimálne vo vzťahu k žalovanému 2/ uvádzanými listinnými dôkazmi nedošlo. Konajúci súd týmto nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (Poukázal v tomto smere na rozhodnutie NS SR 4 Obo 71/2011 z 26. 03. 2013 a tiež Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/908/2013 z 01. 04. 2015 a 13Co/560/2015 zo dna 24. 10. 2017).

12. Žalovaný 2/ uviedol, že uznesením okresného súdu zo dňa 07. 06. 2018 mu bola uložená povinnosť, aby sa žalovaný 2/ pod hrozbou vydania rozsudku pre zmeškanie vyjadril k žalobe žalobcov . Spolu s uznesením mu bola doručená žaloba žalobcov, žiadne iné doklady neboli žalovanému 2/ doručené. Z textu samotnej žaloby vyplývalo, že táto nesmerovala proti žalované mu 2/ ale proti spoločnosti SAD Zvolen a. s., IČO 36004928. Žalovanému 2/ nebolo doručené žiadne uznesenie o pripustení vstupu žalovaného 2/ do konania, neboli mu známe dôvody, ktorými odôvodňovali žalobcovia prípadný vstup žalovaného 2/ do konania, žalovanému 2/ nebol doručený návrh na pripustenie zmeny petitu žaloby a z uvedeného dôvodu tak žalovanému 2/ nebolo zrejmé, čoho a z akého dôvodu sa žalobcovia vo vzťahu k žalovanému 2/ domáhajú. Napriek tomu mu bola uložená povinnosť vyjadriť sa k žalobe pod hrozbou vydania rozsudku pre zmeškanie. Na tieto skutočnosti žalovaný 2/ upozorňoval v opakovaných písomných podaniach, avšak ku dňu vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej neboli žalovanému 2/ tieto listiny predložené. Podľa názoru žalovaného 2/ sa tak nestal žalovaný 2/ stranou sporu a konanie je tak zaťažené významnou procesnou vadou, pre ktorú nemal konajúci súd vydať rozhodnutie vo veci samej. Týmto nesprávnym procesným postupom znemožnil konajúci súd strane uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, nakoľko žalovaný 2/ mal povinnosť sa vyjadrovať ku skutočnostiam tvrdeným v žalobe žalobcov, ktoré však vo vzťahu k žalovanému 2/ neexistovali (žalovaný 2/ sa tak nestal stranou sporu a až do pojednávania vo veci samej 26. 10. 2018 vo vzťahu k žalovanému 2/ ani neexistoval žiadny žalobný petit).

13. Ďalej poukázal na to, že konajúci súd pripustil zmenu petitu až na pojednávaní dňa 26. 10. 2018 ktorým sa žalobcovia domáhali, aby

a/ žalovaný 1/ a žalovaný 2/ uhradili spoločne a nerozdielne žalobcovi 1/ sumu vo výške 15.000,- Eur

b/ žalovaný 1/ a žalovaný 2/ uhradili spoločne a nerozdielne žalobcovi 2/ sumu vo výške 15.000,- Eur.

Následne vzal právny zástupca žalobu späť voči žalovanému 1/ a navrhol, aby k náhrade nemajetkovej ujmy vo výške 15.000,- Eur každý žalobca zvlášť bol zaviazaný žalovaný 2/. O čiastočnom späťvzati žaloby konajúci súd rozhodol v rozsudku vo veci samej tak, že voči žalovanému 1/ v celom rozsahu konanie zastavil, o pripustení zmeny petitu však už žiadnym spôsobom nerozhodol. Podľa názoru žalovanému 2/ samotným späťvzatím žaloby a samotným zastavením konania vo vzťahu k žalovanému 1/ sa automaticky nemení žalobný petit v danej veci. Znamená to, že konajúci súd nerozhodoval o takom petite, ktorý tvoril predmet sporu, konanie je zaťažené závažnou procesnou vadou a je nepochybné, že súd rozhodoval ultra petitum, to je o niečom, čo netvorilo predmet konania. Podľa žalovaného 2/ súd takýmto nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a súčasne konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Podľa názoru žalovaného 2/ šlo o odstrániteľnú vecnú procesnú podmienku konania, o ktorej však nebolo rozhodnuté. Táto bránila konajúcejmu súdu vydať rozhodnutie veci v súlade s § 161 ods. 3 druhá veta CSP. To je dôvod na zrušenie odvolaním napadnutého rozsudku postupom podľa § 389 ods. 1 písm. a/ CSP.

14. Pre prípad, že by odvolací súd dospel k záveru, že konanie nie je zaťažené vadami resp. tieto sú odstrániteľné odvolacím súdom v odvolacom konaní, žalovaný 2/ odôvodnil svoje odvolanie aj vo vzťahu k vecnému odôvodneniu rozsudku súdu prvej inštancie.

15. K pasívnej legitimácii uviedol, že podľa jeho názoru žalovaný 2/ nie je pasívne vecne legitimovaný vo veci, nie je tým subjektom, ktorý by zodpovedal za neoprávnený zásah do žalobcami uplatňovaných osobnostných práv podľa § 11 a § 13 OZ. Táto skutočnosť vyplýva aj zo samotného trestného rozsudku Okresného súdu Zvolen sp. zn. 3T/48/2017 z ktorého vyplýva, „že je to práve p. N. J. ako vodič autobusu, ktorý zodpovedá za akýkoľvek zásah do osobnostných práv pozostalých žalobcov „. Toto platí podľa názoru žalovaného 2/ bez ohľadu na skutočnosť, či bol N. J. v pracovno-právnom vzťahu k tretej osobe alebo nie. V prípade práva na náhradu nemajetkovej ujmy ako inštitútu odlišného od náhrady škody, nemožno podporne aplikovať ust. § 420 ods. 2 OZ práve z dôvodu, že predmetom sporu nie je právo na náhradu škody, ale právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Táto odlišnosť je zreteľne vyjadrená v § 16 OZ, v zmysle ktorého má oprávnený subjekt okrem nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, (§ 13 ods. 2 OZ) aj právo na náhradu škody, spôsobenú neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti. Z uvedeného dôvodu mala byť žaloba bez ďalšieho zamietnutá práve pre nedostatok pasívnej vecnej legitimácie žalovaného 2/ v tomto konaní. V tomto smere poukázal na právne závery Krajského súdu v Banskej Bystrici vyjadrené v rozsudku zo dna 19. 09. 2012, sp.zn. 17Co/296/2011, obdobne Krajského súdu v Prešove, zo dňa 15. 06. 2015 sp.zn. 2Co/135/2014. S týmito právnymi názormi sa konajúci súd žiadnym spôsobom nevysporiadal.

16. K pasívnej legitimácii - vlastníkovi motorového vozidla (UniCredit Leasing Slovakia a.s.) uviedol, že doložil do súdneho spisu leasingovú zmluvu č. 1500068 zo dňa 24. 09. 2009 vrátane všeobecných zmluvných podmienok tvoriacich prílohu zmluvy, pričom v priebehu konania argumentoval, že prevádzkovateľom motorového vozidla nie je žalovaný 2/ (ako držiteľ a leasingový nájomca motorového vozidla), ale že je ním vlastník motorového vozidla spoločnosť UniCredit Leasing Slovakia, a. s., a to s poukazom na to, že žalovaný je právne a fakticky obmedzený s dispozíciou s motorovým vozidlom, čo vyplýva priamo z leasingovej zmluvy, konkrétne:

a/ na prevzatie predmetu leasingu od dodávateľa a vykonanie ďalších úkonov s tým súvisiacich môže byť leasingový nájomca oprávnený len na základe plnomocenstva udeleného leasingovým prenajímateľom (čl. II bod 6 VOP) . Z toho vyplýva, že akékoľvek úkony sú úkony vykonávané priamo spoločnosťou UniCredit, ako vlastníkom motorového vozidla, a preto žalovaný 2/ nie je oprávnený samostatne disponovať s predmetom leasingu v súvislosti s jeho prevzatím od dodávateľa,

b/ článok 2 bod 11 VOP - leasingový prenajímateľ vystaví leasingovému nájomcovi (žalovanému 2/) plnú moc, na základe ktorej bude leasingový nájomca splnomocnený k zaevidovaniu predmetu leasingu na dopravnom inšpektoráte PZ. Aj z toho je zrejmé, že žalovaný 2/ nie je oprávnený samostatne disponovať s predmetom leasingu;

c/ článok 3 bod 1 VOP - leasingový nájomca (žalovaný 2) nie je oprávnený dať predmet leasingu tretej osobe do nájmu, podnájmu, alebo k nemu inak zriadiť užívacie právo pre tretiu osobu, nesmie predmet

leasingu predať, zriadiť k nemu záložné právo, ani iné práva tretích osôb, darovať ho ani iným spôsobom prenechať na užívanie inému;

d/ článok 3. bod 5 VOP - technické úpravy na predmete leasingu je leasingový nájomca oprávnený vykonať len s predchádzajúcim písomným súhlasom leasingového prenajímateľa;

e/ článok 4 bod 2 VOP - leasingový nájomca je povinný uplatniť všetky práva vyplývajúce z väd predmetu leasingu, zo záručných a servisných podmienok priamo u dodávateľa predmetu leasingu v mene leasingového prenajímateľa (z čoho je zrejmé, že nároky z väd predmetu leasingu, zo záručných a servisných podmienok si nemôže uplatniť sám žalovaný 2/ ako leasingový nájomca, tieto musí uplatňovať vždy v mene leasingového prenajímateľa);

f) článok 7 bod 4 VOP - poisťné plnenie z uzatvorenej poisťnej zmluvy plní poisťovateľ v súlade s vinkuláciou poisťného plnenia v prospech UniCredit - aj z uvedeného je zrejmé, že v prípade vzniku škody je poisťné plnenie v súlade s vinkuláciou poisťného plnenia uhradené priamo UniCredit ako vlastníkovi a prevádzkovateľovi motorového vozidla;

g) článok 7 bod 7 VOP - za škody zodpovedá priamo samotný leasingový prenajímateľ (UniCredit), pričom žalovaný 2/ ako leasingový nájomca má povinnosť zabezpečiť, aby nároky UniCreditu na poisťné plnenie zostali zachované a aby škody spôsobené tretím osobám boli čo najnižšie.

17. S týmito tvrdenými skutočnosťami sa konajúci súd v odvolaní napadnutom rozsudku žiadnym spôsobom nevysporiadal. Uviedol len, že podľa § 427 ods. 1 OZ zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou prevádzky osoby, ktoré vykonávajú dopravu. Teda nie vlastník dopravného prostriedku, ale osoba, ktorá použitím dopravného prostriedku vykonáva dopravu. UniCredit Leasing Slovakia, a. s., pritom nevykonáva dopravu osôb, ani tovaru a nikdy takúto dopravu ani nevykonával. Žalovaný 2/ zdôraznil, že podľa ust. § 427 ods. 2 OZ zodpovedá rovnako aj iný prevádzkovateľ motorového vozidla, teda nie len ten, ktorý vykonáva dopravu, a neexistuje žiadny dôvod, prečo by za takúto osobu nemohol byť považovaný leasingový prenajímateľ, v tomto prípade UniCredit. Konajúci súd sa však nevysporiadal s vyššie uvedenými VOP spoločnosti UniCredit, na ktoré žalovaný v priebehu konania poukazoval a neuviedol, prečo tieto konkrétne ustanovenia neodôvodňujú postavenie UniCredit ako prevádzkovateľa, a prečo práve tie ustanovenia, ktoré cituje konajúci súd v odôvodnení svojho rozhodnutia, sú tými, ktoré vylučujú, aby bol UniCredit prevádzkovateľom vozidla.

18. Priznanú náhradu nemajetkovej ujmy v celkovej výške 30.000,- Eur považuje žalovaný 2/ za neprimeranú, najmä s prihliadnutím na okolnosti, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu, ako aj na okolnosti na strane pôvodcu zásahu do osobnostných právo žalobcov. Konkrétne poukazuje na to, že k protiprávnemu konaniu zo strany zamestnanca žalovaného 2/ N. J. došlo z nedbanlivosti (t. j. k uvedenému konaniu nedošlo úmyselne) ako to vyplýva z rozsudku Okresného súdu Zvolen sp. zn. 3T/48/2017 zo dňa 10. 07. 2017, ďalej - v konaní N. Šulca absentuje akékoľvek úmyselné konanie, alebo hrubé porušenie, či zanedbanie svojich povinností, celkom reálne možno konštatovať chvíľkovú nepozornosť, či nedostatočné zistenie stavu na vozovke predtým, než začal odbočovať doľava. Rýchlosť, ktorou šiel bola 20 km/h na úseku, kde v danom mieste bola stanovená rýchlosť 90 km/h, teda neporušil žiadne predpisy týkajúce sa obmedzenia najvyššej rýchlosti, tiež nebol pod vplyvom alkoholu. Samotný vodič utrpel pri dopravnej nehode ťažké zranenia. Po udalosti navštívil všetkých poškodených, a týmto sa opätovne ospravedlnil, ako uvedené vyplýva z odôvodnenia uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 25. 10. 2017 sp. zn. 3To/117/2017, rovnako pred súdom svoju vinu uznal, opätovne vyjadril ľútosť nad celým skutkom a poprosil všetkých poškodených o odpustenie. Ani s týmito skutočnosťami sa podľa názoru žalovaného 2/ konajúci súd žiadnym spôsobom nevysporiadal, hoci ide o okolnosti významné pre rozhodovanie a stanovenie výšky nemajetkovej ujmy. Konajúci súd zobral do úvahy výlučne intenzitu vzťahu medzi žalobcami a ich nebohú matkou, napriek tomu, že sám konštatuje, že je nutné skúmať ďalšie konkrétne okolnosti prípadu, najmä postoj osoby zodpovednej k spôsobenej škode, jeho majetkové pomery, intenzitu vzťahu k zomrelej, vek zomrelej, vek pozostalých, otázku hmotnej závislosti pozostalého. Na tieto okolnosti konajúci súd neprihliadal. Zároveň súd v odôvodnení uviedol, že zohľadnil aj tvrdenie žalobcov, že sa im vodič N. J. neospravedlnil. Toto z vykonaného dokazovania nevyplýva, práve naopak, z už citovaného uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici vyplýva, že týmto (poškodeným) sa vodič opätovne ospravedlnil a ospravedlnenie poškodení prijali. Preto záver súdu, podľa ktorého sa N. J. žalobcom neospravedlnil, nemá vo vykonanom dokazovaní oporu.

19. Žalovaný 2/ navrhol rozsudok súdu zmeniť tak, že žalobu zamietne, alternatívne navrhol zrušiť napadnutý rozsudok a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

20. Žalobcovia 1/ a 2/ v písomnom vyjadrení k odvolanou žalovaného 2/ predložili svoju skutkovú a právnu argumentáciu. K tvrdeným procesným pochybeniam a porušeniu práva na spravodlivý proces uviedli, že v posudzovanej veci boli splnené všetky hmotnoprávne a procesnoprávne podmienky a predpoklady pre uplatňovanie nárokov žalobcov a vedenie konania voči žalovanému 2/. Žalobcovia navrhli pristúpenie žalovaného 2/ do konania, o tomto rozhodol konajúci súd uznesením zo dňa 28. 05. 2018 tak, že pripustil vstup žalovaného 2/ do konania, pričom proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné. O dispozičných úkonoch žalobcov rozhodol konajúci súd uznesením zo dňa 28. 05. 2018 a uznesením zo dňa 26. 10. 2018 vyhlásením priamo na pojednávaní konanom dňa 26. 10. 2018. Žalovaný 2/ na pojednávaní navrhol na doplnenie dokazovania vypočutie susedy alebohej D. H., tomuto súd nevyhovel a dokazovanie vyhlásil za skončené. Z prednesov právneho zástupcu žalovaného 2/ na pojednávaní 26. 10. 2018 je zrejmé, že tento bol v náležitom procesnom rozsahu oboznámený s celým predmetom konania a dôkazmi, o ktoré sa žalobný návrh opieral.

21. K namietanej pasívnej legitímácii a výške nároku uviedol, že zodpovednosť žalovaného vyplýva z obsahu skutkového stavu veci a povahy žalovaného 2/ (v zmysle § 420 ods. 2 OZ), poukázal tiež na skutkovo a právne identický prípad vo veci Okresného súdu Zvolen zo dňa 07. 09. 0216 č. k. 9C/174/2015-122 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 24. 04. 2018 sp. zun. 14Co/19/2017, kde je explicitne uvedené, že „žalovanú za okolností prejednávanej veci treba považovať za pôvodcu žalobcami tvrdeného zásahu do osobnostných práv.“ Obdobne poukázal na ustálený judikát Najvyššieho súdu SR vo veci vedenej pod sp. zn. 3Cdo/228/2012, tiež 1Cdo/31/2017 a 1Cdo/18/2017.

22. Tvrdenie nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 2/ vyplývajúceho zo skutočnosti, že žalovaný 2/ nebol prevádzkovateľom predmetného dopravného prostriedku podľa § 427 OZ, nepovažuje za správne, poukazuje na to, že UniCredit Leasing Slovakia, a. s., nevykonáva a nevykonávala dopravu osôb, ani tovaru a na takúto činnosť nemala oprávnenie. Pritom ust. § 427 ods. 1 OZ upravuje, že fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky. Tvrdenie žalovaného II., že prevádzkovateľom zraňujúceho autobusu mala byť leasingová spoločnosť, vylučuje jednak obsah leasingovej zmluvy, skutkové okolnosti a tiež obsah všeobecných podmienok užívania predmetu leasingu. Poukazuje tiež na to, že v trestnom konaní si náhradu vecnej škody za poškodenie autobusu ako poškodený subjekt uplatnil žalovaný 2/ a nie leasingová spoločnosť. Žalovaný 2/ teda ako aj prevádzkovateľ motorového vozidla zodpovedá za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky. Žalovaný 2/ v sústrastnom liste (ktorý bol vyhotovený ako reakcia po mimosúdnej výzve poškodených žalobcov na predžalobné urovnanie nárokov) zo dňa 10. 02. 2017 sa sám označil za zamestnávateľa N. J. a prevádzkovateľa autobusu. Žalobcovia tvrdia, že podmienky pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch boli dané, pri predmetnej dopravnej nehode zahynula osoba v blízkom príbuzenskom vzťahu k osobe žalobcov. Pri určení výšky a dôvodnosti nároku za spôsobenú nemajetkovú ujmu treba zohľadniť aj traumy, žiaľ a smútok žalobcov za hrubý a nenapraviteľný zásah do ich práva na súkromný život, mať, udržiavať a rozvíjať vzťah so svojou matkou ako najbližším človekom, ktorý im dal život. K úmrtiu matky došlo v dôsledku hrubého porušenia pravidiel cestnej premávky zo strany zamestnanca predpokladaného prevádzkovateľa autobusu - žalovaného 2/, keď nedal prednosť nákladnému vozidlu idúcemu po hlavnej ceste, čo je všeobecne považované za jedno z najťažších porušení predpisov a pravidiel cestnej premávky. Takéto konanie nebolo z hľadiska trestnoprávnej kvalifikácie posudzované len ako trestný čin ublíženia na zdraví, ale aj ako trestný čin všeobecného ohrozenia, čo je typovo vysoko spoločensky nebezpečné konanie vyjadrené vysokou trestnou sadzbou.

23. Pokiaľ ide o tvrdenie žalovaného o úprimnom a čistom postoji vodiča a žalovaného 2/ nad tragickým následkom, žalobcovia poukazujú na to, že sa im vodič N. J. nikdy úprimne a čestne neospravedlnil. Pri výsluchu pred vyšetrovateľom PZ označil ako svojho zamestnávateľa H. Zvolen, a. s., čiže žalovaného 1/. V konaní pred súdom po podaní obžaloby zmenil obhajcu, namietal právnu kvalifikáciu skutku, odsudzujúci rozsudok napadol odvolaním, pričom tvrdil, že prvostupňový súd predmetný skutok nesprávne právne kvalifikoval aj ako prečin všeobecného ohrozenia, že skutok si nepamätá, zostane pre neho nezodpovedaným, prečo došlo ku skutku, za ktorý má niesť zodpovednosť. Žalobcovia tvrdia, že žalovaný 2/ zneužíval podobnosť a zameniteľnosť obchodného mena so žalovaným 1/, keď v inej civilnej veci žalovaný 1/ účelovo nenamietal svoju pasívnu legitímáciu, hoci zjavne nebol užívateľom a prevádzkovateľom vozidla, až do právoplatného skončenia veci, čím došlo k vyhnutiu sa zodpovednosti

žalovaného 2/ za škodu spôsobenú prevádzkou autobusu. Žalovaný 2/ pritom nereagoval na mimosúdne žiadosti poškodených žalobcov o mimosúdne vyporiadanie ich nárokov.

24. K odvolaniu žalobcov sa písomne vyjadril aj žalovaný 1/. Poukázal na to, že z rozsudku vyhláseného na pojednávaní dňa 26. 10. 2018 vyplýva, že žalobcovia v zastúpení právnym zástupcom sami a dobrovoľne voči žalovanému 1/ zobrali žalobu späť, dôvody na späťvzatie žaloby žalovaný 1/ akceptoval. Súd svojim rozhodnutím potvrdil právny a skutkový stav, že žaloba žalobcov 1/ a 2/ voči jeho spoločnosti nebola oprávnená, čo bolo vyjadrené vo výrokovej časti rozsudku „I. Konanie zastavuje v celom rozsahu voči žalovanému 1/“. Pokiaľ súd zistil určité pochybenia, na ktoré poukazujú žalobcovia, táto chyba nespôsobilá nezákonnosť procesného postupu a bola ešte v priebehu súdneho konania opravená, čo je vyjadrené v dôvodovej časti predmetného rozsudku pod bodom 60. Z uvedeného je zrejmé, že žalovaný 1/ sa nestotožňuje s dôvodmi žalobcov na odvolanie voči rozsudku a žalovaný 1/ nemá výhrady voči priebehu súdneho konania dňa 26. 10. 2018 a jeho výsledkom. Tento svoj postoj žalovaný 1/ vyjadril aj tým, že sa voči vyhlásenému rozsudku neodvolal. Navrhuje odvolanie žalobcov 1/ a 2/ ako nedôvodné v plnom rozsahu zamietnuť.

25. Žalovaný 2/ vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcov ako aj k vyjadreniam žalovaného 1/ a žalobcov uviedol, že sa v celom rozsahu stotožňuje s názormi žalobcov prezentovanom v podanom odvolaní v bodoch 1 až 6 a 9, nakoľko žalovaný 2/ má za to, že procesný postup konajúceho súdu pri vyhlásení rozsudku nebol správny. Z tohto dôvodu má žalovaný za to, že uvedené je dôvodom na zrušenie odvolaním napadnutého rozsudku v jeho časti tak, ako to navrhujú žalobcovia v podanom odvolaní. Pokiaľ ide o body 7 a 8 odvolania žalobcov, s názormi a tvrdeniami sa žalovaný 2/ nestotožňuje a tieto popiera, rovnako ako ich popieral v priebehu celého doterajšieho konania. Nad rámec uvedeného poukazuje na to, že skutočnosti uvádzané v bodoch 7 a 8 odvolania žalobcov sa žiadnym spôsobom nedotýkajú skutočností, pre ktoré žalobcovia podali odvolanie.

26. K vyjadreniu žalobcov k podanému odvolaniu žalovaného 2/, kde žalobcovia uvádzajú, že boli riadne splnené všetky hmotnoprávne a procesnoprávne podmienky a predpoklady pre uplatňovanie nárokov, toto podľa žalovaného 2/ žiadnym spôsobom nespochybňuje jeho tvrdenie, podľa ktorého došlo k procesným pochybeniam súdu, ktoré by mali mať za následok zrušenie rozhodnutia vo veci samej a vrátenie veci súdu prvej inštancie, v podrobnostiach odkazuje na svoje písomné odvolanie v bodoch body IIa, IIb a IIc.

27. Vo vzťahu k pasívnej legitímácii a výške nároku žalobcovia opakujú stále tie isté právne názory a skutkové tvrdenia, ktoré prezentovali v doterajšom priebehu súdneho konania. Žalovaný 2/ tieto popiera a v podrobnostiach poukazuje na všetky svoje doterajšie písomné a ústne prednesy tak, ako sú zachytené v súdnom spise, osobite poukazuje na písomné odvolanie. Vo vzťahu k namietanej pasívnej vecnej legitímácii žalovaného 2/, kde žalobcovia tvrdia, že spoločnosť UniCredit Leasing Slovakia, a. s., nemôže byť prevádzkovateľom, nakoľko nevykonáva a ani nevykonávala prepravu osôb, a k takejto činnosti ani nemala oprávnenie uvádza, že rovnako, ako na to poukazoval v písomnom odvolaní, podľa ust. § 427 ods. 2 OZ zodpovedá aj iný prevádzkovateľ motorového vozidla (t. j. nie len ten, ktorý vykonáva dopravu), pričom neexistuje žiadny dôvod, prečo by za takúto osobu nemohol byť považovaný leasingový prenajímateľ. Konajúci súd sa však nevysporiadal s VOP spoločnosti UniCredit Leasing Slovakia, a. s., na ktoré poukazoval žalovaný 2/ v priebehu konania, a neuviedol, prečo tieto konkrétne ustanovenia neodôvodňujú postavenie UniCredit Leasing Slovakia, a. s., ako prevádzkovateľa, podľa ust. § 427 ods. 2 OZ. Pokiaľ žalobcovia uvádzajú, že vyvrátili tvrdenia o úprimnom a čistom postoji vodiča a žalovaného 2/ nad tragickými následkami, žalovaný 2/ s takýmto tvrdením nesúhlasí, popiera ho, vo vzťahu k ospravedlneniu N. J. vychádzal žalovaný 2/ z odôvodnenia právoplatného trestného rozsudku, v ktorom sa uvedené skutočnosti konštatovali - t. j. že p. J. sa poškodeným ospravedlnil. Uvedené nebolo v priebehu konania zo strany žalobcov popreté. Pokiaľ ide o samotné správanie N. J. v trestnom konaní, ide o konanie osoby odlišnej od žalovaného 2/, keďže sa trestné konanie týkalo výlučne jeho, jeho procesný postup v trestnom konaní nemôže byť na ťarchu žalovaného 2/. Opätovne navrhol buď zamietnuť návrh žalobcu 1/ a 2 v celom rozsahu, prípadne rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

28. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z., Civilného sporového poriadku, ďalej CSP) preskúmal vec v medziach daných ust. § 379 a § 380 CSP bez nariadenia pojednávania v súlade s § 385

CSP a contrario. Dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné s poukazom na ust. § 389 ods. 1 písm. a), b) CSP zrušiť a vrátiť mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie v zmysle § 391 ods. 1 CSP.

29. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, konania, ktoré mu predchádzalo a odvolania žalobcov ako aj žalovaného 2/ konštatuje, že ako odvolanie žalobcov tak aj odvolanie žalovaného 2/ bolo dôvodné, konkrétne pokiaľ namietali jednak nesplnenie procesných podmienok a ďalej nesprávny procesný postup znemožňujúci strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (pokiaľ tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom), čo považoval odvolací súd za dôvod pre zrušenie rozsudku súdu prvej inštancie v zmysle ust. § 389 ods. 1 písm. a) a b) CSP. Odvolací súd dospel k záveru, že neboli splnené procesné podmienky, vychádza pritom z odvolania žalovaného 2/, ktorý dôvodne namieta, že právne dovoleným spôsobom nedošlo do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej k jeho pripusteniu do konania na strane žalovaného. Odvolací súd zo spisu zistil, že súd prvej inštancie síce na návrh žalobcov zo dňa 24. 05. 2018 rozhodol uznesením, ktorým pripustil, aby do konania vstúpil ďalší subjekt na strane žalovaného - spoločnosť Slovenská autobusová doprava Zvolen, a. s., so sídlom Balkán 53, 960 95 Zvolen, IČO: 36 054 666 ako žalovaný 2/. Odvolací súd tiež zistil, že toto uznesenie nebolo doručené žalovanému 2 ani jeho právnej zástupkyňi napriek tomu, že na to opakovane poukazovala (napr. pri žiadosti o odročenie pojednávania zo dňa 20. 06. 2018 - č. l. 105 a nasl. spisu, alebo vyjadrenie k žalobe žalobcov zo dňa 29. 06. 2018 na č. l. 134 a nasl. spisu. Podľa ust. § 235 ods. 1 CSP uznesenie sa vyhlási verejne, ak bolo vydané na pojednávaní alebo pri inom úkone súdu. Podľa ods. 2 uznesenie súd vyhotoví písomne a doručí ho, ak je proti nemu prípustné odvolanie, ak to je pre vedenie konania potrebné, alebo ak ide o uznesenie, ktorým sa v konaní ukladá nejaká povinnosť. V danom prípade síce proti uzneseniu o pristúpení ďalšej sporovej strany do konania nie je prípustné odvolanie, je však pre vedenie konania potrebné, (súd musí o návrhu žalobcu na pristúpenie ďalšieho subjektu do konania rozhodnúť) bolo preto nutné písomné vyhotovenie tohto uznesenia a bolo potrebné ho doručiť, pretože právoplatnosť nadobudlo takéto uznesenie práve doručením (§ 238 ods. 2 CSP). Ako je zistené z obsahu spisu, súd tento procesný nedostatok neodstránil, hoci mal možnosť doručiť toto uznesenie po upozornení zo strany žalovaného 2/ a naposledy mal možnosť tento nedostatok odstrániť aj na pojednávaní skôr, ako vyhlásil vo veci samej rozsudok, k tomuto však nepristúpil. Možno tak konštatovať, že konanie a aj samotné odvolaním napadnuté rozhodnutie trpí vadou, konkrétne nedostatkom procesnej podmienky na strane subjektov konania, ktorý je síce odstrániteľný, avšak do rozhodnutia vo veci samej k tomuto odstráneniu nesplnenej procesnej podmienky nedošlo.

30. Ďalej odvolací súd musí konštatovať aj ďalší dôvod pre zrušenie napadnutého rozhodnutia a to nesprávny procesný postup až v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP; konkrétne odvolací súd poukazuje na odvolací dôvod žalobcov, ktorí namietajú nesúlad vyhláseného rozsudku s písomným vyhotovením zápisnice z pojednávania a s výrokom písomne vypracovaného rozsudku. Odvolací súd po vypočutí si záznamu z pojednávania pred súdom prvej inštancie zo dňa 26. 10. 2018 konštatuje, že odvolanie žalobcov v tomto smere a rovnako aj vyjadrenie žalovaného 2/ k tomuto odvolaniu sú dôvodné, na pojednávaní bol vyhlásený rozsudok vo výroku II. a tiež vo výroku V. odlišne, ako je to zachytené v uvedenej zápisnici z pojednávania a ako je uvedené v písomnom vyhotovení rozsudku. Súd síce v odôvodnení rozsudku v ods. 60 vysvetlil svoje pochybenie pri zaväzovaní žalovaného 1/ na náhradu nemajetkovej ujmy tak, že „Z právnej logiky vyplýva, že voči žalovanému 1/ bolo konanie zastavené, preto nemohol byť žalovaný 1/ zaväzovaný na náhradu nemajetkovej ujmy. Súd výrok hneď opravil, došlo len k pochybeniu pri uvedení povinnej strany sporu, žalovaného 1/“. Odvolací súd tak musí konštatovať porušenie ust. § 219 ods. 4 CSP, podľa ktorého len čo súd vyhlási rozsudok, je ním viazaný. Aj keď odvolací súd uznáva, že nemožno vylúčiť, že k zjavnému pochybeniu dôjde aj pri vyhlasovaní rozsudku, takéto zrejme pochybenie je však potrebné vykonať právne prípustným spôsobom (opravným uznesením v zmysle § 224 CSP).

31. Odvolací súd ďalej konštatuje aj ďalšie pochybenia pri konaní súdu prvej inštancie, ktorý napriek opakovanej žiadosti žalovaného 2/ (právnej zástupkyne) nedoručil tejto sporovej strane prílohy, ktoré právny zástupca žalobcov priložil k žalobe, hoci podľa ust. § 167 ods. 1 CSP ak súd neodmietol žalobu podľa § 129 alebo nerozhodol o zastavení konania, doručí žalobu spolu s prílohami žalovanému do vlastných rúk. Ako dôvodnú musí označiť aj námietku o nedostatočnom oboznámení listinných dokladov na pojednávaní, keďže na strane 17. zápisnice o pojednávaní zo dňa 26. 10. 2018 súd uvádza „Ostatné listinné doklady súd nemusí oboznamovať, nakoľko vždy boli ostatným stranám doručené“, pričom je

zjavné, že všetky listinné dôkazy doručené neboli napriek viacerým upozorneniam zo strany právnej zástupkyne žalovaného 2/.

32. Odvolací súd tak konštatuje, že z dôvodu, že súd konal napriek tomu, že neodstránil vytýkaný nedostatok podmienky konania na strane žalovaného 2/ a ďalej svojim procesným postupom sa dopustil viacerých závažných pochybení v rámci prvoinštančného konania až v takej miere, že to malo za následok porušenie práva strán na spravodlivý súdny proces, neostalo odvolaciemu iné, ako rozsudok v napadnutých výrokoch zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s tým, že je povinný predovšetkým odstrániť prv uvedený nedostatok procesnej podmienky na strane žalovaného a následne ďalšie vytknuté vady konania, tzn. doručiť žalovanému 2/ prílohy k žalobe a umožniť mu tak na tieto v konaní reagovať, tiež vykonať dokazovanie listinnými dôkaznými prostriedkami spôsobom upraveným v ust. § 204 CSP.

33. Pokiaľ ide o odvolanie žalovaného 2/ vo veci samej, predovšetkým k tvrdenému nesprávnemu posúdeniu vecnej pasívnej legitímácie žalovaného 2/, túto odvolací súd nevzhliadol ako dôvodnú. V tomto smere považuje odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny, a to ako v prípade určenia zodpovednostného subjektu v prípade neoprávneného zásahu do osobnostných práv podľa § 11 a § 13 OZ (pod bodom III. písm. a) odvolania), odkazujúc v tomto na odôvodnenie prvoinštančného rozsudku v ods. 31 až 39. Rozhodnutie v tomto smere považuje za správne z dôvodov, na ktoré poukázal súd prvej inštancie a akcentuje uznesenie ústavného súdu SR I. ÚS 137/07, ktorý okrem iného uviedol „Podľa všeobecných ustanovení Občianskeho hmotného práva je otázka zodpovednosti za škodu (vrátane zodpovednosti za nemajetkovú ujmu) konštituovaná tak, že za škodu, resp. za ujmu zodpovedá ten, kto ju spôsobil, pričom v prípade škody, resp. ujmy spôsobenej právnickou osobou ide o činnosť tých fyzických osôb, ktoré právnická osoba na túto činnosť použila (§ 420, ako aj § 11 a nasl. OZ. Platí teda zásada, že subjekt práva zodpovedá za škodu, resp. ujmu, ktorú spôsobil. Z tejto zásady existujú viaceré výnimky... napr. zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, lebo za túto škodu zodpovedá prevádzkovateľ motorového vozidla, aj keď on sám škodu nespôsobil (§ 427 OZ). Tieto výnimky možno definovať ako prípady, v ktorých zákon zakotvuje zodpovednosť za škodu spôsobenú niekým iným ako zodpovedným subjektom.“

34. K argumentácii žalovaného 2/, v zmysle ktorej je subjektom zodpovedným za neoprávnený zásah do osobnostných práv podľa § 11 a § 13 OZ vodič autobusu, tak ako to vyplýva z trestného rozsudku Okresného súdu Zvolen vo veci 3T 48/2017 odvolací súd uvádza, že podľa súčasnej judikatúry Najvyššieho súdu SR (napr. R 114/1999, R 36/2009, R 38/2012) pôvodcom zásahu môže byť nielen fyzická osoba, ale aj právnická osoba, ktorá svoju vôľu navonok prejavuje, koná, robí právne úkony, vstupuje do právnych vzťahov...prostredníctvom fyzických osôb na to určených. Pokiaľ bezprostredným pôvodcom zásahu do osobnostných práv bola fyzická osoba, ktorá bola určená na výkon jej činnosti právnickou osobou, je zásadnou otázkou, či za tento zásah nesie zodpovednosť sama fyzická osoba, ktorá bezprostredne konala, alebo právnická osoba, ktorá ju na túto činnosť použila. Ustanovenia § 11 a nasl. OZ túto úpravu osobitne neobsahujú. Podľa § 853 OZ sa občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené týmto ani iným zákonom, spravuje ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom a účelom im najbližšie (analógia legis). Právnym vzťahom zodpovednosti za nemajetkovú ujmu spôsobenú zásahom do osobnostných práv fyzickej osoby sú obsahom a účelom najbližšie právne vzťahy zodpovednosti za majetkovú ujmu (§ 420 a nasl. OZ).

35. Podľa § 420 ods. 2 OZ platí, že škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov tým, nie je dotknutá. Analogicky (§ 853 OZ v spojení s § 420 ods. 2 OZ), pokiaľ bol neoprávnený zásah do osobnostných práv fyzickej osoby spôsobený tým, kto bol na túto činnosť použitý právnickou osobou na realizáciu jej činnosti, považuje sa tento zásah za zásah spôsobený priamo právnickou osobou. Určujúca je existencia miestnej, časovej a vecnej súvislosti k plneniu tejto činnosti.

36. Rovnako je namieste aj analogické použitie nasl. § 427 OZ pri určení subjektu zodpovedného za zásah do osobnostných práv spôsobený prevádzkou dopravy alebo prevádzkou dopravných prostriedkov.

37. Pokiaľ ide o námietku nedostatku vecnej pasívnej legitímácie uplatnenú pod bodom III. písm. b), vzhľadom na skutočnosť, že vozidlo, ktorým došlo k usmrtieniu matky žalobcov, bolo vo vlastníctve leasingovej spoločnosti a žalovaný 2/ bol len leasingovým nájomcom, odvolací súd nepovažuje túto

námietku za dôvodnú. Konkrétne vychádza z toho, že všeobecne pod vecnou legitimáciou sa rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, podľa ktorého je určitá osoba subjektom práva alebo povinnosti, ktoré sú predmetom konania. Pre posúdenie, kto je v spore vecne legitimovaný, je teda rozhodujúce výlučne hmotné právo. Pokiaľ ide o dvojstranné právne vzťahy rozlišuje sa vecná legitimácia aktívna na strane žalobcu, alebo pasívna na strane žalovaného. Z hľadiska vecnej legitimácie je teda podstatné, že ten, kto žaluje, je podľa hmotného práva nositeľom oprávnenia, o ktoré v konaní ide a ten kto je žalovaný, je reálne nositeľom hmotnej zodpovednosti, ktorá je predmetom konania. V preskúmvanej veci, kde je predmetom konania nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej prevádzkou dopravného prostriedku, sa vo všeobecnosti pre účely ust. § 427 OZ považuje subjekt, ktorý má právnu a faktickú možnosť trvale disponovať s daným dopravným prostriedkom. Spravidla je teda prevádzkovateľom predovšetkým vlastníkom motorového vozidla, ide však o pojem širší ako vlastníka a preto nemožno vylúčiť, že to nebude aj osoba odlišná od vlastníka, napr. vtedy, ak vlastníka dá inej osobe oprávnenie vec na určitý čas používať s následným právom kúpy tejto veci, tak ako to upravuje aj leasingová zmluva. Ide o tzv. finančný leasing, ktorého zmyslom a účelom je zabezpečovacia funkcia a jeho cieľom je konečný prevod vlastníctva k predmetu leasingu. Podstatou tohto záväzkového vzťahu je záväzok prenajímateľa odovzdať určitú vec, ktorú prenajímateľ za týmto účelom zabezpečí nájomcovi do používania a záväzok nájomcu zaplatiť náklady súvisiace so zabezpečením leasingu spôsobom leasingových splátok s tým, že spravidla dochádza ku kúpe predmetu leasingu. Nájomca už od začiatku nesie riziká s predmetom leasingu, aj náklady spojené s jeho používaním. Zmyslom finančného leasingu je zabezpečiť za úplatu financovanie prenájmu, kedy predmet leasingu síce ostáva vo vlastníctve prenajímateľa, avšak v konečnom dôsledku po skončení leasingového vzťahu nemá záujem o to, aby sa vec vrátila do jeho vlastníctva, ale po zaplatení leasingových splátok má prejsť do vlastníctva nájomcu. V prípade finančného leasingu má potom nájomca oprávnenie fakticky disponovať s predmetom leasingu obdobne ako vlastníka, teda od momentu prevzatia predmetu leasingu nájomcom od prenajímateľa sa nájomca stáva jeho prevádzkovateľom, a teda aj subjektom zodpovedným za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov v zmysle § 427 Občianskeho zákonníka (k tomu rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo 12/2018 z 11. decembra 2019). Pokiaľ teda ide vymedzenie pojmu „prevádzkovateľ / prevádzateľ“ na účely § 427 OZ považuje sa zaňho subjekt, ktorá má právnu a faktickú možnosť s dopravným prostriedkom disponovať, táto dispozícia má dlhodobejšie určenie. Bude to teda subjekt, ktorý vo svojom záujme vykonáva dopravu resp. prevádzkou motorového vozidla, profituje a tejto prevádzky, má záujem na nej. Podmienka faktickej a právnej dispozície musí byť splnená kumulatívne, čo znamená, že pôjde o organizované užívanie a využívanie dopravného prostriedku na určený účel. Na to, aby mohlo byť priznané postavenie prevádzkovateľa dopravného prostriedku nepostačuje právna možnosť disponovať s ním. Leasingová spoločnosť túto formu nakladania previedla na dopravcu, sama ho fyzicky neovláda. Dôležité sú aj ďalšie faktory pre posúdenie právnej a faktickej možnosti disponovať s dopravným prostriedkom (starostlivosť, bežná údržba, bežné prevádzkové náklady...) Rozhodujúcou je potom miera právnej a faktickej dispozície s vozidlom. Odvolací súd v tejto otázke považuje správny záver súdu prvej inštancie, že prevádzkovateľom v zmysle § 427 OZ v danej veci je žalovaný 2/ ako prevádzkovateľ dopravy (§ 427 ods. 1), ktorý je dopravnou organizáciou s hlavnou hospodárskou činnosťou - o.i. pravidelná a nepravidelná autobusová doprava vnútroštátna, medzinárodná, mestská ...a teda zodpovedná za škodu spôsobenú osobitnou povahou prevádzky dopravy.

38. Za dôvodnú ale považuje odvolací súd námietku žalovaného 2/ k výške priznanej nemajetkovej ujmy (15.000,-Eur pre každého zo žalobcov). Odvolací súd konštatuje, že odôvodnenie rozsudku v tomto smere je zmätočné a nedostatočné, napriek tomu, že súd prvej inštancie uviedol správne v ods. 55. rozsudku, ktoré všetky okolnosti je potrebné zohľadňovať pri rozhodovaní o priznaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Samotné odôvodnenie pod bodom 59. však tomuto vôbec nezodpovedá, súd len posúdil vzájomný vzťah medzi nebohú D. Sedmákovou a žalobcami 1/, 2/ s tým, že prihliadol na existenciu veľmi úzkych citových väzieb medzi nimi, keď došlo k násilnému pretrhnutiu týchto väzieb. Nezaoberal sa však ďalšími dôležitými otázkami, ako bol vek zomrelej a pozostalých, otázkou hmotnej závislosti pozostalých k zomrelej osobe a ďalšími aspektami tak, ako na to poukazoval v ods. 55. Pokiaľ ide o posúdenie miery zavinenia pôvodcu zásahu, aj tu odôvodnenie vyznieva rozpačito, keď súd poukázal na skutočnosť, že „vodič išiel rýchlosťou 20 km za hodinu, nebol pod vplyvom alkoholu, z tohto dôvodu súd ustálil, že primeraná náhrady žalobcu 1/ je 15.000,-Eur voči žalovanému 2/ a žalobcu 2/ voči žalovanému 2/ 15.000,-Eur. „Tiež uviedol, že zohľadnil tvrdenie žalobcov, že sa im vodič N. J. neospravedlnil. Ani táto poznámka súdu nie je v súlade s vykonaným dokazovaním, odvolací súd len príkladom poukazuje na zápisnicu o hlavnom pojednávaní z dňa 10. 07. 2017 v trestnom konaní proti obžalovanému N. J., kde obžalovaný N. J. uviedol: „Ja to všetko ľutujem a všetkým sa ospravedlňujem

a prosím ich, aby mi odpustili“. Tiež uviedol, že : „V každom prípade sa chcem ospravedlniť všetkým cestujúcim, ktorí sa nachádzali v tom autobuse, ako aj pozostalým a rodine pani H.. Cítim sa byť vinný“. Pokiaľ ide o samotného žalovaného 2/, tento zaslal žalobcom sústrastný list, v ktorom vyjadril hlbokú ľútosť a ospravedlnenie (č. I. 137 spisu) a tiež v rámci pojednávania pred súdom prvej inštancie je toto ospravedlnenie žalovaného 2/ zachytené v zápisnici z pojednávania.

39. K tejto problematike teda odvolací súd konštatuje, že úlohou súdu prvej inštancie bude opätovne posúdiť výšku uplatnenej a priznanej nemajetkovej ujmy z takých aspektov, ktoré sú pre správne rozhodnutie v tomto smere nevyhnutné, konkrétne treba posudzovať kritériá ako na strane poškodených (pozostalých žalobcov) a tiež na strane škodcu, ako osoby zodpovednej. Konkrétne v tomto smere treba posúdiť najmä intenzitu vzťahu žalobcov so zomrelou, vek zomrelej a pozostalých, otázku hmotnej závislosti pozostalých k usmrtenej osobe, prípadne iné poskytnutie satisfakcie. Na strane zodpovedného, ako pôvodcu zásahu treba skúmať okolnosti, akými sú postoj žalovaného k udalosti, jeho majetkové pomery, mieru zavinenia teda tak, ako to uvádza súd prvej inštancie v ods. 55. tak, aby konečný záver v tejto otázke vychádzal z uvedených kritérií a bol zistiteľný z uvedených úvah súdu pri posudzovaní výšky nemajetkovej ujmy.

40. Odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené zrušil napadnutý rozsudok v označenom rozsahu, keď odvolaním boli napadnuté výroky II., III. a V. napadnutého rozsudku s tým, že súd prvej inštancie v súlade s ust. § 396 ods. 3 CSP rozhodne aj o trovách odvolacieho konania.

41. Rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
 - b) kto ho robí,
 - c) ktorej veci sa týka,
 - d) čo sa ním sleduje a
 - e) podpis.
- (§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).